

Beleidsnota voor het Profiel Christelijke gemeenschapsopbouw

1. Opbouwwerk, wat is dat?

Onder pastoraal opbouwwerk wordt in het algemeen verstaan: het ondersteuning bieden aan de gemeenschapsvorming rond het realiseren van de kernmomenten van een christelijke gemeenschap zoals wij die hebben omschreven op de bladzijden 3 en 4 van dit parochieel beleidsplan. We noemen ze nog maar eens:

- a) Leven in contact met de bron van ons bestaan, met God, zoals Jezus die ons laat zien,
- b) het vorm en inhoud geven aan Jezus' boodschap, onder meer in het opkomen voor armen en verdrukten en in het vechten voor rechtvaardigheid, vrede en behoud van de schepping,
- c) het daartoe samenkomen in gemeenschap.
Deze drie kernmomenten samen leiden tot een vierde, n.l.
- d) de gezamenlijke en persoonlijke navolging van Christus, of m.a.w. een christelijke levensstijl

Deze kernmomenten krijgen gestalte in werk- en belevingsvormen die wezenlijk zijn voor de kerk: n.l. liturgie, catechese en diaconie/pastoraat. (zie ook pagina 13 van het parochieel beleidsplan 2005). Daarin moeten het getuigenis en de missie, de grondvisie van de christelijke boodschap en traditie (ook verstaan als het dit doorgeven van generatie op generatie) gestalte krijgen. We noemen dat "missionair kerk - zijn": het gaat er om dat er plaatselijk een katholieke gemeenschap van christenen bestaat die vanuit evangelische waarden een positieve uitstraling heeft in de samenleving. Het profiel Christelijke Gemeenschapsopbouw is eraan toegevoegd opdat ook de "overall"-ontwikkeling van de geloofsgemeenschap kan worden begeleid met behulp van enkele werkgroepen.

2. Opbouwwerk: waarom?

Op dit moment reorganiseert de R.K.Nederlandse Kerkprovincie zich. Dat geldt ook voor ons bisdom Rotterdam. Deze reorganisatie zal op termijn ook onze parochie niet onberoerd laten. Redenen voor die reorganisatie zijn onder meer:

- Er is een chronisch gebrek aan priesters, maar inmiddels ook aan pastorale werkers en diakens.
- Per 1 januari 2007 zijn de dekenaten opgeheven.
- Het aantal kerkleden dat met geld aan de kerk bijdraagt en het aantal kerkgangers in de weekends loopt nog steeds terug;
- De financiën van de parochies en ook van onze parochie zijn daardoor niet op peil.
- De parochies hebben op veel plaatsen te maken met een te grote jas: veel te veel ruimte in te grote kerken en daardoor te hoge kosten voor een te klein aantal van betalende en meelevende parochianen.

Men zoekt de oplossingen voor deze problemen in het samengaan van parochies, het delen van de pastores en het sluiten van overbodige kerken. Voor Woerden betekent het dat we binnen twee jaar geacht worden één pastoraal team te delen met Schoonhoven, Haastrecht, Oudewater Woerden en Kamerik. Dit betekent dat veel parochies te maken hebben met schaalvergroting. En bij schaalvergroting bestaat het gevaar dat de betrokkenheid van de parochianen bij een door hen gevoelde "kerk-op-afstand" begint te verminderen. Al is dit soort zaken voor onze parochie nog niet direct zichtbaar en

voelbaar, toch zijn dit ook op iets langere termijn de vragen en problemen waarmee ook onze parochie geconfronteerd zal worden en waar dan antwoorden op gegeven, en oplossingen voor gevonden dienen te worden.

Er moet antwoord gegeven worden op de vragen van vele gelovigen in deze crisis: wie zijn wij met elkaar in deze veranderende situatie, waar willen wij voor staan en wat kunnen wij concreet doen?

3. Opbouwwerk: waartoe?

Al deze zaken vragen om activiteit in de richting van vernieuwende christelijke gemeenschapsvorming en om nieuwe creativiteit wat betreft soorten van "kerk – zijn, met elkaar". Het vraagt opnieuw in de geschiedenis om het opbouwen van groepsidentiteit onder de parochianen, een bewustwording van wie wij in deze tijd en in deze nieuwe omstandigheden als katholieken willen zijn en waarvoor wij als katholieken willen staan. Pastoraal opbouwwerk nu dient ertoe om daarvoor de mentale ruimte te creëren.

Daarnaast gaat het niet alleen om mentale maar ook om materiële ruimte, waarin de liturgie, de catechese en de diaconie/het pastoraat als werk- en belevingsvormen plausibel worden. Dat vraagt om organisatie en reorganisatie, om ontwikkeling van groeps- en werkvormen.

In de werkelijkheid van de kerk van vandaag betekent dat:

- a) het stichten van parochieverbanden, waarin de vroegere kleinere parochies maar ook onze relatief grote parochie als geloofsgemeenschappen overeind blijven en goed kunnen gedijen
- b) het oprichten van pastoraatgroepen
- c) de profilering van de pastorale teams
- d) het opbouwen van profielstuurgroepen op het niveau van de geloofsgemeenschappen als zodanig maar ook op het niveau van toekomstige samenwerkingsverbanden rond de profielhouders en een vertegenwoordiger van hen in die nieuw te vormen pastoraatgroepen ter plaatse.
- e) in elk samenwerkingsverband vraagt dat dan ook nog eens om een diaconaal/pastoraal, catechetisch en liturgisch platform.
- f) Gezien de 85% van de kerkleden die niet meer of nauwelijks nog deelnemen aan het parochieleven, vraagt het opbouwwerk ook om vernieuwd contact met mensen, om onderzoek naar hun leefwereld en om andere adequate mogelijkheden van groeps- en gemeenschapsvorming. Dit zou kunnen gebeuren door het starten van z.g. zoekprocessen, nieuwe benaderingswijzen van mensen.

4. Opbouwwerk, met wie?

Er zijn in onze parochie velen hard aan het werk in werkgroepen die het opbouwwerk betreffen. Tot deze groep van vrijwilligers behoren ook de stuurgroepleden en de pastoraatgroepsleden, die een uitvoerende verantwoordelijkheid dragen op dit gebied.

Christelijke gemeenschapsopbouw is daarmee niet een zaak van de profielhouder alleen maar is het gevolg van een in dialoog tussen het pastorale team (en daarbinnen de profielhouder opbouwwerk) en de vrijwilligers voor wat betreft dit eigen profiel tot stand gekomen beleid. Christelijke gemeenschapsopbouw bestaat dus als vijfde profiel naast de profielen liturgie, catechese, diaconie en pastoraat. De opbouwwerker zoekt, gesteund door de stuurgroep Christelijke gemeenschapsopbouw, naar nieuwe vormen van eenheid en samenhang binnen de gemeenschap en richt zich daarbij vooral op vrijwilligers. De opbouwwerker heeft een specifieke verantwoordelijkheid voor de herkenbaarheid en de continuïteit van de gemeenschap naar de toekomst toe. De opbouwwerker is in het parochieverband de eerstverantwoordelijke en eerstaanspreekbare voor de concrete gemeenschaps- en gemeenteopbouw van de parochie en begeleidt op dit gebied niet alleen de pastoraatgroepsleden met deze portefeuille en de stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw maar ook de leden van het pastorale team. De stuurgroep

christelijke gemeenschapsopbouw ondersteunt de profielpastor in de beleidsontwikkeling en in het volgen van wat er op dit gebied in de parochie gebeurt.

5. Opbouwwerk, hoe?

Het profiel pastoraal opbouwwerk of zo u wilt christelijke gemeenschapsopbouw wordt dus als vijfde profiel naast de profielen liturgie, catechese, diaconie en pastoraat in onze parochie opgebouwd. Om van A, de huidige situatie, naar B, de uiteindelijk gewenste situatie, te komen, wordt er, uitgaande van het eerste deel van het in 2005 verspreide beleidsplan van onze parochie, in een projectmatige aanpak gewerkt van een initiatiefgroep – naar een stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw die uit haar midden een lid christelijke gemeenschapsopbouw voordraagt ten behoeve van de toekomstige locale (Woerdense) pastoraatgroep. Deze stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw gaat dan aansturing geven aan de opbouw van de plaatselijke geloofsgemeenschap (Bonaventuraparochie). Zij heeft dit – als initiatiefgroep – al gedaan in het formuleren van dit beleidsplan als geheel. Voor de profielhouder opbouwwerk is deze stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw het eerste aanspreekpunt.

6. Opbouwwerk in de kerk is werken aan groepsidentiteit

Zoals reeds gezegd in hoofdstuk. "Parochie zijn in Woerden" op pagina 9 van het parochieel beleidsplan 2005 (zie pagina...)vraagt het werken aan groepsidentiteit om een werken aan de vier factoren die daarvoor van doorslaggevend belang zijn. Met dit als uitgangspunt heeft de stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw tot taak om:

- a. te werken aan een goed klimaat,
- b. de voorwaarden voor een goed leiderschap op alle niveaus te creëren,
- c. te werken aan een goede structuur en
- d. heldere doelen en taken te formuleren

De stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw zal daar steeds alert op zijn. De stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw voert het nieuwe beleid uit door vanuit een analyse van de samenleving ter plaatse, een analyse van de sterkte en zwakte en een analyse van de kansen en bedreigingen van de eigen gemeenschap, concrete beleidskeuzes te maken, daarvan de prioriteit te bepalen en op grond daarvan die successievelijk uit te voeren. Daarnaast heeft de stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw een taak om de andere stuurgroepen en project- en werkgroepen te stimuleren met dezelfde succesfactoren voor ogen hun werkzaamheden te verrichten en om deze groepen aan te jagen hun doelen, zo mogelijk binnen gestelde termijnen, te realiseren.

7. Opbouwwerk: waarmee?

De parochie stelt de middelen ter beschikking, die het de stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw en haar werkgroepen mogelijk maakt om goed te kunnen functioneren. Indien de middelen de normale begroting te boven gaan, kan in overleg met de penningmeester van het parochiebestuur worden overgegaan tot financiële actie.

8. Beleidsvoornemens:

- De initiatiefgroep christelijke gemeenschapsopbouw werkt (onder begeleiding van de profielhouder opbouwwerk in het pastorale team) volgens een model van projectmatig werken naar een stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw. Deze stuurgroep draagt een pastoraatgroeps lid voor aan het pastorale team. Het pastorale team vraagt advies aan het Parochiebestuur.
- De stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw ontwerpt in dialoog met de werkgroepen en vrijwilligers in het profiel een beleidsplan christelijke gemeenschapsopbouw. Daarin wordt vastgelegd wat gemeenschapsopbouw is (men neemt over wat door de initiatiefgroep hieromtrent is gezegd), wie daarin werkzaam zijn, hoe men te werk denkt te gaan (beleidsvoornemens) en wat er moet zijn als het klaar is.

- Ook het totale beleidsplan komt in aanzet uit deze stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw.
- De stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw legt deze stukken voor aan het pastorale team, aan het parochiebestuur en het pastorale beraad (in de toekomst: aan de pastoraatgroep), ter advisering aan het pastorale team.
- In liturgievieringen wordt aandacht gevraagd voor het belang van rituelen, mythen en symbolen in de opbouw van de godsdienstige groepsidentiteit van de gelovigen. In de catechese (gezien als "leren geloven") wordt aandacht geschonken aan de opbouwlijnen van het parochie - zijn en aan het belang van gemeenschapsvorming. Aan de in de diaconie en het pastoraat werkzame groepen wordt gevraagd aandacht te hebben voor de gemeenschapslijnen van de leefwereld van de parochianen.
- De stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw werft mensen om het opbouwwerk te effectueren. De stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw houdt er daarbij rekening mee, dat mensen vooral te vinden zijn voor overzienbare taken in kortlopende projecten. De stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw zal daarom de opbouwactiviteiten uitwerken in korte projecten met heldere taakstellingen (heldere doelen en taken).
- De stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw bewaakt het totale parochieel beleidsplan voortdurend op zijn uitwerking, stelt de maatschappelijke analyse waarop het beleidsplan gebaseerd is indien nodig bij, pikt m.a.w. de parochie vast op haar beleidsdoelen en trekt waar nodig ter discussie aan de bel.
- Zo zal de stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw aandacht hebben voor heldere doelen en taken in de parochie en daartoe gevraagd en ongevraagd adviseren aan pastoraal team en parochiebestuur en, in de toekomst, aan de pastoraatgroep.
- T.a.v. het klimaat zal de stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw door het ontwikkelen van een communicatieplan blijven opkomen voor een open en communicatief klimaat en dat zelf ook bevorderen. Het gaat hierbij om een respectvol met elkaar omgaan in liefde. De stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw zal daarbij zorg dragen voor adequate trainingen.
- T.a.v. de structuur zal de stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw aandacht vragen voor helderheid naar de parochianen over "wie wat waar over gaat". Ze zal suggesties doen waar vereenvoudiging het samenwerken dient.
- T.a.v. een vrijwilligersbeleid zal de stuurgroep i.s.m. de andere stuurgroepen komen tot suggesties en methoden om de inhoudelijkheid, de competentie en de vaardigheden van de vrijwilligers per profiel te verbeteren, cq te ontwikkelen. Ook zal de stuurgroep bijdrage aan de inhoudelijke ontwikkeling van een echt vrijwilligersbeleid, door dit beleid regelmatig te doorlichten en kanttekeningen te maken of tot suggesties ter verbetering naar pastoraal team en parochiebestuur.
- T.a.v. heldere doelen en taken zal de stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw ervoor waken, dat de verantwoordelijkheden en bevoegdheden goed geformuleerd zijn, opdat voor eenieder duidelijk is het: "Schoenmaker blijf bij je leest." Daar waar taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden niet helder zijn, zal de stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw een "luis in de pels" functie vervullen.
- T.a.v. het leiderschap zal de stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw initiatieven nemen om eventuele "eilandjesgeest", "regentenstijl" en "stamhoofdcultuur" te voorkomen en waar mogelijk te doorbreken door open communicatie daarover te bevorderen. Ze zal ook, zo nodig, voorstellen ter verbetering doen.
- De stuurgroep christelijke gemeenschapsopbouw gaat actie ondernemen om weer in contact te komen met de leefwereld van de 85% met wie nauwelijks of geen contact meer is.
- De stuurgroep zal het "feesten" in de parochie promoten.